

HYVINKÄÄ

Tiivistelmä

Hyvinkään liikkumissuunnitelma 2021–2025

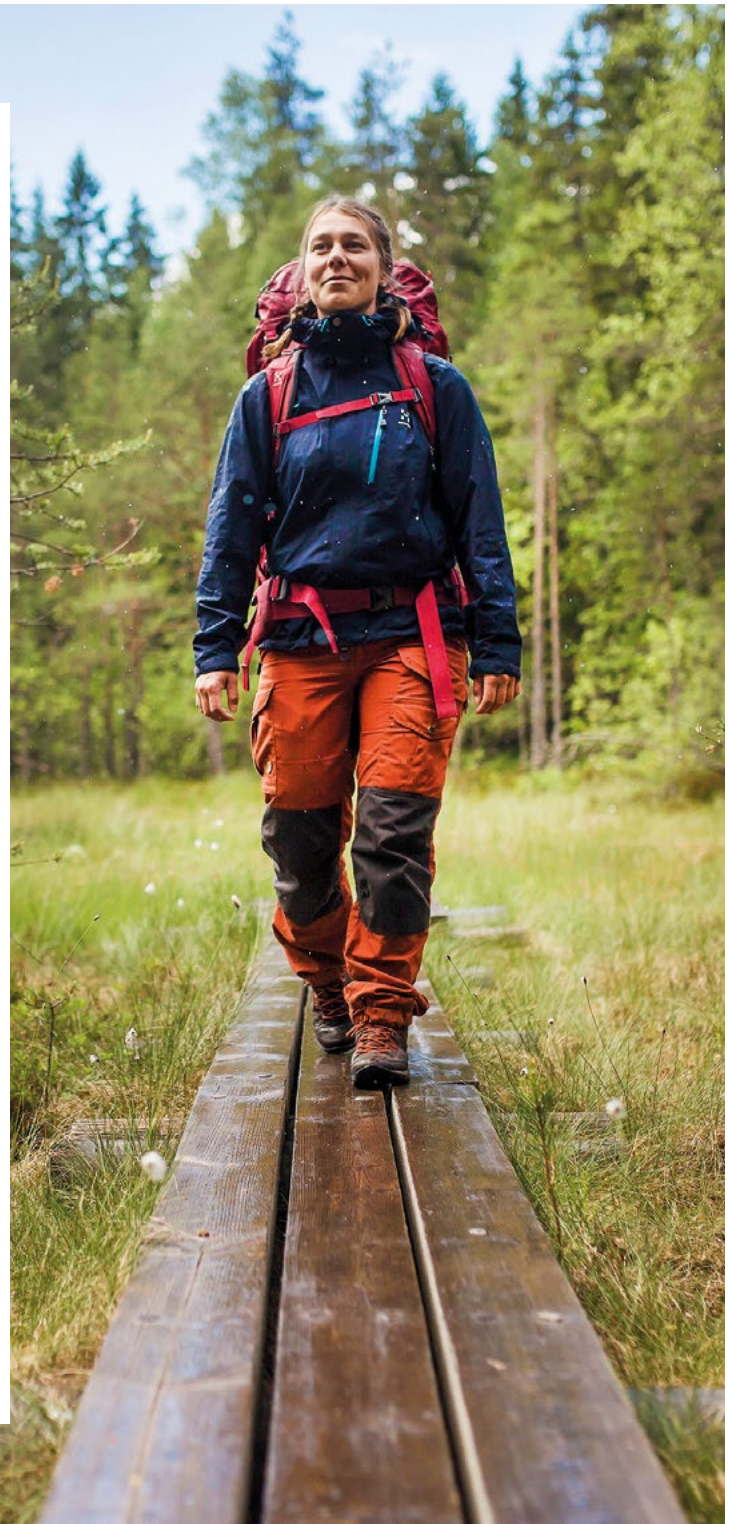
Kohti liikunnallista elämäntapaa

Hyvinkään kaupungin liikkumissuunnitelma kertoo kuntalaisten liikkumisen ja hyvinvoinnin vahvistamiselle asetettuja tavoitteita sekä toimenpiteitä, miten niihin pyritään.

Hyvinkääläiset ovat intohimoisia liikkujia ja urheilun harrastajia. Suuri merkitys kuntalaisten liikuttajina on myös Hyvinkään kaupungin liikuntapalveluilla, noin 125 paikallisella urheiluseuralla, muilla yhdistyksillä, vapaaehtoistyöllä sekä kaupungin liikuntamyönteisillä yrityksillä.

Liikkumissuunnitelman tekemisessä on ollut mukana liikunnan ja hyvinvoinnin ammattilaisia, yhteistyökumppaneita, aktiiviliikkujia, kuntalaisia, ja päättäjiä. Tavoite on juurruttaa liikunnallinen elämäntapa luontevaksi osaksi hyvinkääläisten arkea ja elämää.

Erityisesti lasten ja nuorten liikkumisen tukeminen on tärkeää. Haluamme hyödyntää monimuotiosuutta liikunnan palveluketjussa vieläkin tehokkaammin. Selkeytämme ja sitoutamme toimintojamme sekä sitoudumme yhteistyötahojen kanssa edistämään liikuntaa, liikkumista ja hyvinvointia Hyvinkäällä. Koko organisaatiomme on jatkuvasti uudistuttava liikkumisen kehittämisessä.

Liikkuminen on hyvinvoinnin peruspilari

Kaupungin tehtävänä on edistää asukkaiden hyvinvointia ja luoda kuntalaisille puitteita rakentaa omaa hyvinvointia, kannustaa hyvinvoinnista huolehtimiseen sekä seurata kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa.

Sote-muutos muutti kaupungin roolia hyvinvoinnin edistäjänä. Fokus siirtyi pahoinvointia poistavasta työstä kuntalaisten hyvinvointia tukevaan, ongelmia ehkäisevään työhön. Tässä kaikessa liikuntapalveluilla yhteistyökumppaneineen on erittäin ratkaiseva rooli.

Hyvinvointi on

fyysistä, psyykkistä, sosioekonomista, emotionaalista ja laajasti ymmärrettynä hengellistä hyvää oloa, joka on ihmisen itsensä, hänen läheistensä sekä yhteiskuntapolitiikan, palvelujärjestelmän ja lähiympäristön tulosta.

Hyvinvointi lähtee vahvasti ihmisestä itsestään.

Liikkumissuunnitelman lähtökohdat

Vuosikymmenten aikana kehitetty Hyvinkään liikuntatarjonta on yksi Uudenmaan parhaista. Vapaaehtoistyössä Hyvinkäällä liikunnan parissa toimii noin 5 400 vapaaehtoistyöntekijää. Liikunnan talouden vertailulla suhteessa asukasmäärään Hyvinkää on maan keskitasoa.

Kaupunki tarjoaa matalalla kynnyksellä monipuolista liikuntaa kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisäämiseksi. Hyvinkään kaupungin liikuntapalveluiden toiminnan taustalla on arvot, jotka nojautuvat vahvasti Hyvinkään kaupunkistrategiaan. Toimiamme ohjaavat arvot:

Toimenpide- ja kehitysehdotuksia

Hyvinkään kaupunki haluaa edistää mm. seuraavia tavoitteita liikkumisen osalta:

Liikuntamatkailun edistäminen seudullisesti merkittävien liikuntapaikkojen esilletuomisen kautta – kaupungilla, medioissa ja pääkulkuväylien varsilla.

Ikääntyneiden liikuntaolosuhteiden parantaminen, yhteistyön tiivistäminen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa sekä liikuntaneuvonnan ja -tapahtumien järjestäminen.

Kilpa- ja huippu-urheilun tukeminen opiskelu- ja valmennusryhmien kautta. Parannetaan harjoittelumahdollisuuksia ja järjestetään seurafoorumeja.

Paikallisten urheilutapahtumien näkyvyyden edistäminen ja taustatuen tarjoaminen muun muassa infrastruktuurin ja lupakäytäntöjen kautta.

Sisäisten, paikallisten ja valtakunnallisten sidosryhmien kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen ja tiivistäminen.

Alueellisen yhteistyön seudullinen kehittäminen – etenkin kustannustehokkuuden lisäämisen ja päällekkäisen työn minimoimisen.

Kaupungin toimialojen ja palvelualueiden välisen yhteistyön kehittäminen ja lisääminen liikuntaa ja liikkumista koskevissa teemoissa.

Työikäisten työpajojen jatkaminen, liikuntatiedon lisääminen sekä ongelmaryhmien tukeminen.

Yksityisen sektorin huomioiminen liikkumismahdollisuuksien tarjoajana ja yhteistyökumppanina.

Ympäristövaikutusten ottaminen huomioon kaikessa liikunta-toiminnassa ja -rakentamisessa.

Liikuntapaikkojen ja hankkeiden suunnitteleminen ja toteuttaminen.

Tiedottamisen, markkinoinnin ja viestinnän kehittäminen – liikunnan hyötyjä koskevan tietoisuus.

Terveys- ja hyötyliikunnan edistäminen mahdollisuuksia luomalla ja kehittämällä.

Lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan ja liikkumisen tukeminen.

Heikoimmassa asemassa olevien liikkumisen tukeminen mm. kustannusten kautta.

Erityisryhmien liikunta- palveluiden tavoitavuuden ja esteettömyyden edistäminen.

Liikuntapalveluiden talous ja investoinnit

Liikuntapalveluiden tulot muodostuvat verotuloista, maksutuotoista ja perittävistä tilavuokrista. Menoja ovat rakennusten vuokrat, ulkopuolisten palveluiden ostot ja henkilöstökulut. Suurin liikuntainvestointi oli vuosien 2019–2021 aikana uimalan laajennushanke.

Liikkumissuunnitelman toteuttamisen tarve ja perustelut

Fyysinen aktiivisuus vaikuttaa elämän laatuun, elintapasairauksiin, vanhusten kotona selviytymiseen ja lasten koulumenestykseen. Liikkumattomuuden aiheuttamat vuosittaiset kustannukset yhteiskunnalle ovat noin 3,2–7,0 miljardia euroa.

Eri tahojen toimenpiteet liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistämiseksi ovat tärkeitä ja perusteltuja. Hyvinkään liikkumissuunnitelma on ensiaskel tämän tehtävän toteuttamiseksi Hyvinkäällä. Hyvinkäällä liikkumista ja liikuntaa halutaan lähestyä kuntalaisten ja heidän liikunnallisten tarpeidensa sekä inhimillisen hyvinvoinnin edistämisen suunnasta.

Liikkumissuunnitelman periaatteet 2021–25

Osallistavaa suunnittelutyötä on tehty kevästä 2020 lähtien systemaattisesti Hyvinkään kaupungin eri toimialojen ja palvelualueiden, liikuntaseurojen ja muiden relevanttien tahojen kanssa.

Hyvinkään kaupungin osalta liikkumissuunnitelmaa työstettiin mm. viestinnän, teknisen palvelukeskuksen ja puisto-osaston, liikennesuunnittelun, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä kulttuuri-, hyvinvointi- ja nuorisopalveluiden kanssa. Kuntalaiset ja liikuntaseurat puolestaan ovat päässeet tuottamaan sisältöjä liikkumissuunnitelmaan mm. osallistuvan budjetoinnin, liikuntafoorumien sekä erilaisten tapahtumien, kyselyjen ja antamansa palautteen kautta. Myös liikuntapalveluiden oma terveysliikunnan liikunnanohjaajien työryhmä on ollut merkittävässä roolissa. Suunnitelmaa on esitelty rakentamisvaiheessa myös Hyvinkään vanhus- ja vammaisneuvostoissa.

Erilaisia näkemyksiä suunnitelman rakennusaineiksi saatiin pääasiassa kahta kautta: Sitouttamalla eri toimijoita päivittämistyöhön sen eri vaiheissa sekä käymällä rakentavan kriittisesti läpi olemassa olevia dokumentteja, suunnitelmia ja tutkimuksia.

Liikkumissuunnitelma eteni seuraavien vaiheiden kautta:

Suunnitelman päivitysprossin käynnistäminen

01/2020

Suunnitelman periaatteiden ja rakenteen valinta

03–07/2020

Aineiston ja näkemysten kerääminen

06–11/2020

Liikkumissuunnitelman prosessikirjoittaminen

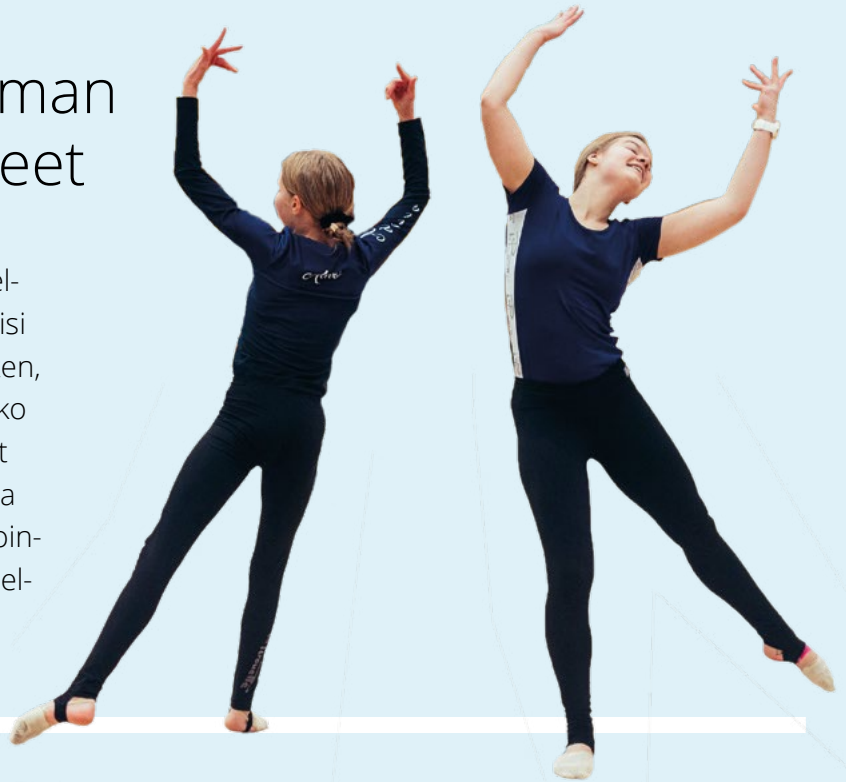
08–12/2020

Suunnitelman julkaiseminen ja hyväksyminen

12/2020
2/2021

Liikkumissuunnitelman linjaukset ja tavoitteet

Hyvinkään kaupungin liikkumissuunnitelmassa asetetaan vuosille 2021–2025 viisi strategista päälinjausta. Näiden linjausten, työstämiseen on osallistunut laaja joukko asiantuntijoita, jotka ovat ammentaneet suunnitelman elementtejä paitsi omasta käytännön työstään liikunnan ja hyvinvoinnin eteen, myös useista muista suunnitelmista ja dokumenteista.

Liikkumista koskevan tietoisuuden lisääminen

1

Ensimmäisenä strategisena linjauksena on liikkumista koskevan tietoisuuden lisääminen Hyvinkäällä vuosina 2021–2025. Tältä osin toimintaa tullaan kehittämään nimenomaan kolmella kärjellä:

Kehitetään

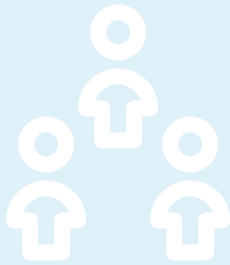
1. liikuntaa ja liikkumista koskevaa viestintää kokonaisuutena.
2. liikuntapalveluiden ja Hyvinkään kaupungin sisäistä viestintää.
3. viestintää, mikä kohdistuu Hyvinkään kaupungin ulkopuolelle niin paikallisesti, alueellisesti kuin valtakunnallisesti.

Tämä strateginen linjaus on hyvin tärkeä myös Hyvinkään kaupunkistrategian, Pelikirjan, näkökulmasta, sillä erinomaiset liikuntapalvelut ja liikkumisen puitteet ovat yksi Hyvinkään kaupungin keskeistä vetovoimatekijöistä.

Eri kohde-ryhmien huomioon ottaminen

2

Keskitetään huomio tavallisiin liikkujiin sekä kuntalaisiin, joiden hyvinvointi on uhattuna vähäisen liikkumisen takia.

- 1. Lapset ja nuoret:** Liikunta-aiheisia tapahtumia myös loma-aikoina, maksuttomia liikuntaryhmiä, uimaopetusta, yhteistyötä toiminta-, puhe- ja fysioterapeuttien sekä lääkärien kanssa, liikkuva opiskelu -hanke, liikuntaneuvontaa kutsuntaikäisille, yhteistyötä urheiluseurojen kanssa, säpinäsunnuntait, päivitämme urheilun eettiset pelisäännöt lasten ja nuorten näkökulmasta.
- 2. Työikäiset:** Madalletaan liikkumisen kynnystä, lisätään lajituntemusta, edullisia liikkumismahdollisuuksia, yhteistyötä aikuiskoulutusta ja -palveluita tarjoavien tahojen kanssa sekä yhteistyötä urheiluseurojen ja yritysten kanssa.
- 3. Ikääntyneet:** Tiedotetaan liikkumismahdollisuuksista ja liikkumisen hyödyistä. Aktivoidaan ikääntyneitä liikkumiseen vertaisohjaustoiminnalla, tarjotaan esteettömiä ja matalakynnyksisiä liikkumismahdollisuuksia.

Liikkumiseen motivoivan ympäristön kehittäminen

3

Toimintafilosofia ja -tavat ovat siirtyneet ongelmien korjaamisesta hyvinvoinnin edistämiseen ja erilaisten haasteiden ehkäisemiseen. Liikuntapalvelut tulevat jatkossa liikuttamaan ihmisiä ja ennen kaikkea tarjoamaan kuntalaisille mahdollisimman motivoivat puitteet omaehtoiselle, itsestä nouseville, tavoille liikkua.

- 1.** Kartoitetaan liikkumisympäristöjen olosuhteet ja kunto. Tehdään vuosittain ulkoilureittien kunnossapidon suunnitelma. Laaditaan lähivirkistysalueiden kehittämissuunnitelma, missä tavoitteena on luontevaan liikkumiseen kannustava ympäristö.
- 2.** Kehitetään talvipyöräilymahdollisuuksia talvipyöräilyreitillä.
- 3.** Kehitetään vesiliikuntaa mm. olosuhteita parantamalla.
- 4.** Lisätään ja parannetaan ulkokuntoilumahdollisuuksia.
- 5.** Lisätään ja parannetaan ulkoilureittejä ja opasteita.

Liikunta- palveluiden kehittäminen 4

Neljäntenä strategisena linjauksena vuosille 2021–2025 on liikunta-
palveluiden sisäinen kehittäminen vastaamaan entistä paremmin
Hyvinkään kaupunkiorganisaation nykyistä roolia kuntalaisten hyvin-
voinnin ja terveyden edistäjänä.

1. Kehitetään ryhmätoimintaa, järjestämällä ohjattuja ryhmiä läpi kesän. Huomioidaan kuntalaisten toiveet liikuntapalveluista.
2. Lisätään yhteistyötä maahanmuuttotyötä tekevien tahojen kanssa sekä maahanmuuttajille kohdennettuja toimintoja/ tapahtumia. Lisätään myös maksuttomia/edullisia liikunta-ryhmiä ja toimintoja.
3. Parannetaan tilavarausten sähköisen varausjärjestelmän käyttöönottoa ja tilojen käyttöastetta. Päivitetään tilojen jakoperusteita ja varausten tasapuolisuutta sekä oikeudenmukaisuutta. Uusitaan kohdeavustuksen perusteita ja lisätään kohdeavustuksen käyttöä. Lisätään myös seurayhteistyötä mm. seurafoorumitapaamisilla.

Liikkumisen ja hyvinvoinnin edistäminen 5

Viidentenä strategisena linjauksena on liikkumisen ja hyvinvoinnin edistäminen Hyvinkäällä.

1. Seurataan toiminnan laatua keräämällä vuosittain asiakaspalautetta ohjaustoiminnasta ja uimalasta.
2. Haetaan vuosittain rahoitusta 1–2 hankkeelle. Seurataan avoinna olevia hankehakuja sekä osallistutaan alueellisiin ja valtakunnallisiin hankkeisiin.
3. Kehitetään yhteisiä käytäntöjä naapurikuntien kanssa liikunta-
paikkojen osalta. Aktivoidutaan tilanteen vaatimassa sekä säännöllisesti toteutetussa alueellisessa yhteistyössä.
4. Edistetään asukkaiden osallistumista liikuntapalveluihin yli Keusote-alueen kuntarajojen.
5. Pyritään sitouttamaan kuntalaisia osallistumaan liikunta-
neuvontaan vuoden ajaksi.

Lopuksi

Voimassa oleva liikuntasuunnitelma on tieteellisesti uskottava, laadukas ja kattava, mutta nykyisten ajattelutapojen ja muutuneiden olosuhteiden myötä ehkä turhan vahvasti painottunut perinteisesti liikuntaan, urheiluun ja liikuntarakentamiseen.

Nyt liikunnan infrastruktuuri on Hyvinkäällä erittäin hyvässä kunnossa ja valtakunnallisestikin mitattuna erinomaisella tasolla. Liikuntasuunnitelmaa päivitetään vuosiksi 2021–2025 nykytilannetta vastaavaksi.

Strategisten linjausten fokus on siirtynyt:

- liikuntarakentamisesta toimintaan ja kaikkien kuntalaisten liikkumisen edistämiseen
- liikuntaa aktiivisesti harrastavien ja kilpaurheilun tukemisesta hyvinvointierojen kaventamiseen ja vähän liikkuvien kuntalaisten – liikkumissyRJäytyneiden – motivoimiseen
- liikunnasta ja urheilusta laajempaan, kuntalaisten syvempiä rivejä koskevaan käsitykseen liikkumisesta ja hyvinvoinnista.

Fokuksen siirtyminen ei tarkoita ääripäästä toiseen menemistä vaan kuntalain (410/2015 § 1 ja 9) entistä tarkempaa noudattamista. Tärkeimpänä lopputulemana on viisi liikuntapalveluiden strategista linjausta, jotka ovat jakautuneet kaikkiaan 34 tavoitteeseen ja 59 toimenpiteeseen.

Liikkumissuunnitelman linjaukset

- 1 Liikkumista koskevan tietoisuuden lisääminen
- 2 Eri kohderyhmien huomioon ottaminen
- 3 Liikkumiseen motivoivan ympäristön kehittäminen
- 4 Liikuntapalveluiden kehittäminen
- 5 Liikkumisen ja hyvinvoinnin edistäminen.

Liikuntapalveluiden pääpainopiste tulee olemaan hyvinkääläisten liikkumisen ja hyvinvoinnin edistämisessä; lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan kannustamisessa eri keinoin sekä, ikääntyneiden määrän edelleen kasvaessa, liikuntaympäristöjen ja liikuntatoiminnan kehittämisessä. Myös erityisryhmiin, esteettömyyteen ja liikuntaolosuhteisiin sekä saavutettavuuteen tulee panostaa. Työkäiset vastaavat parhaiten omasta liikkumisestaan ja heidän kohdallaan kaupunki huolehtii motivoinnista, alkukipinän antamisesta sekä liikuntapaikkojen ja liikuntamahdollisuuksien ylläpitämisestä.

Liikkumisen eriarvoistumista tulee välttää ja esimerkiksi harrastusmaksut ja liikuntapaikkojen kustannukset tulisi pitää kohtuullisella tasolla. Yhteistyö seurojen kanssa on tässä kohdassa erittäin tärkeää.

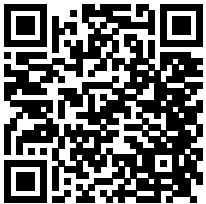
Hyvinkään kilpaurheilutoiminta keskittyy pääasiallisesti nuorten toimintaan. Pohdittavaksi jää esimerkiksi opiskelun ja urheilun yhdistäminen, urheiluakatemia toiminta ja seurojen taloudelliset edellytykset.

Hyvinkään kaupungin liikkumissuunnitelman 2021–2025 säännöllinen reflektointi luo pohjaa seuraavaan liikkumissuunnitelmaan vuosille 2026–2029.

Liikkumisuunnitelman avulla kuvataan oleellinen, kuntalaisten liikuntaa ja liikkumista koskeva tieto osaksi Hyvinkään kaupungin vuoropuhelua, suunnittelua, päätöksentekoa ja toimeenpanoa.

Tulevien vuosien tavoitteena on toteuttaa ja seurata toiminnallisia ratkaisuja liikkumisen ja liikunnan edistämiseksi Hyvinkäällä.

Lue koko suunnitelma:

HYVINKÄÄ *h*

Hyvinkään kaupunki
PL 86 / Kankurinkatu 4-6
05801 Hyvinkää
p. 019 459 11*
kirjaamo@hyvinkaa.fi

www.hyvinkaa.fi

